

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Úloha policie v systému prevence delikvence mladistvých
Autor: Pavel Svitko
Posudek vypracoval: PaedDr. Petr Bauman

Práce si klade tyto cíle: (1) vymezit úlohu Policie České republiky v oblasti prevence delikvence mladistvých; (2) popsat metody její práce a (3) zhodnotit význam její činnosti na tomto poli. Práce je členěna do tří hlavních kapitol. První kapitola vymezuje základní pojmy: dítě, mladistvý, mládež, kriminalita, delikvence a prevence. Druhá kapitola nazvaná „delikvence mladistvých“ charakterizuje kategorii mladistvých jako cílovou skupinu preventivního působení, její trestnou činnost a delikventní chování; uvádí a rozebírá rovněž související statistické údaje týkající se dané problematiky. Třetí kapitola popisuje preventivní plán MVČR a preventivní program PČR, zejména činnost Preventivně informačních skupin PČR, jejíž hodnocení pak v závěru předkládá. Kapitoly jsou členěny přehledně a logicky. Práce svým rozsahem splňuje formální požadavky kladené na rozsah bakalářské práce.

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Práce je psána čtivým, živým jazykem, nicméně při jejím pročítání bylo možné narazit na více než dvacet jazykových chyb. Autor rovněž nešetřil výskyt jednohláskových spojek a předložek na koncích řádků. Větší péči by zasloužily poznámky pod čarou: přímé citace a srovnání autor odlišuje v textu, v poznámkách pod čarou však nikoli (neuvádí „Srov.“); namísto citace zkrácené v některých případech uvádí citaci plnou; v několika případech (např. str. 14) odkazuje na celé publikace, ačkoli by bylo logičtější uvést konkrétní strany; v případech odkazů na internetové zdroje nepůsobí právě nejlépe zvolený způsob formátování. Vzhledem k zaměření práce rovněž nepěkně působí nepřesnost v názvu zákona 359/1999 Sb.: nikoli „o sociální ochraně dětí“, ale „o sociálně-právní ochraně dětí“ (s. 24). V seznamu použitých zdrojů u dvou publikací chybí ISBN, v několika záznamech došlo k drobným chybám v interpunkci.

V seznamu použitých zdrojů figuruje 32 odkazů na konkrétní publikace: 30 českých a dvě zahraniční. Nikde v textu se však na zmíněné zahraniční publikace neodkazuje; není tedy zřejmé, jakým způsobem (nebo zda vůbec) byly použity.

Obsahová stránka práce

První kapitola, věnovaná terminologii, je psána velmi přehledně. V textu bych nicméně ocenil podrobnější vysvětlení klíčového pojmu „community policing“, který se objevuje na str. 24 a dále. Vysvětlení by rovněž zasloužila použitá zkratka „CAPRA“.

Druhá kapitola věnovaná otázkám delikvence mladistvých vyznívá celkově velmi problematičtě díky nedostatečné práci autora s relevantními zdroji informací. Použity byly statistiky z let 1994 až 2004 a jejich analýza se v některých bodech opírá především o zdroj z roku 1999 a 1998. Již v úvodu práce se tvrdí, že „během posledních 17 let došlo v České republice k velkému nárůstu kriminality.“ Poznámka v daném odstavci však odkazuje na zdroj z roku 1999, přičemž z dlouhodobých statistik vyplývá, že k nárůstu kriminality docházelo právě do roku 1999, od té doby naopak kriminalita klesá. Pokud by si autor dohledal statistiky z let 1989-1993 a 2005-2006, zjistil by, že v roce 2005 celková kriminalita činila 344 060 trestných činů a v roce 2006 celkem 336 446 trestných činů. Spíše než tvrzení, že „vývoj celkové kriminality je buď rostoucí, nebo v některých letech jen mírně klesající“ (str. 15), by byl vhodnější závěr, že kriminalita se pohybuje pod úrovní roku 1992! Autor naopak správně poznamenává, že kriminalita mládeže má klesající tendenci. Znovu, citujíc analýzu z roku 1998, však podotýká, že by se mohlo jednat pouze o výkyv dlouhodobějšího růstového trendu. Alespoň za zmínku (ne-li hlubší analýzu) by naopak stála skutečnost, že registrovaná kriminalita mládeže již v roce 2003 klesla pod úroveň roku 1989 a dále klesá! Na str. 16 autor uvádí velmi zajímavé a jistě podnětné kritické poznámky problematizující klesající počty trestných činů mladistvých (zejm. změna trestního řádu a snížení míry porodnosti); práci by velmi obohatilo, kdyby se pokusil o jejich hlubší analýzu.

Třetí kapitola je úžeji věnována výše uvedeným cílům práce; text je poměrně čtivý, nicméně – oproti poměrně konkrétně stanoveným cílům a předchozí kapitole naplněné konkrétními údaji – spíše jen „klouže po povrchu“. Nabízí sice konkrétní charakteristiku realizovaných preventivních programů, ale při popisu a hodnocení preventivní práce PČR se spokojuje pouze s velmi obecnými tvrzeními.

Ačkoli autor uvádí 32 použitých zdrojů, je otázkou, nakolik důkladně se seznámil s dostupnými *relevantními* zdroji. Tvrdí například, že „neexistují celkové statistiky týkající se například závislosti, extrémismu či různých forem agresivního chování.“ (str. 16) Minimálně ve vztahu k trestné činnosti související s danými jevy však statistiky existují. Při obhajobě práce by se autor mohl mimo jiné vyjádřit k otázce, zda považuje za *reálné* a *žádoucí*, aby statistiky týkající se delikvence, která nepřekračuje rámec zákona, vůbec existovaly. Problematické (bez uvedených zdrojů) jsou rovněž formulace typu: „nezřídka se stává...“ (např. str. 31). Rovněž tvrzení, že „prevence není samostatně zakotvena v osnovách policejního školství“ (str. 34), se při nahlédnutí do studijních programů Policejní akademie ČR ukazuje jako neplatné. Za polemiku by stálo také radikální tvrzení uzavírající práci: „(policie) bez preventivního přístupu nebude nikdy chápána jako služba veřejnosti.“

Přes výše uvedené výhrady práce splňuje minimální požadavky kladené na závěrečné bakalářské práce, proto ji **doporučuji k obhajobě.**

V Českých Budějovicích, 22. května 2007.

